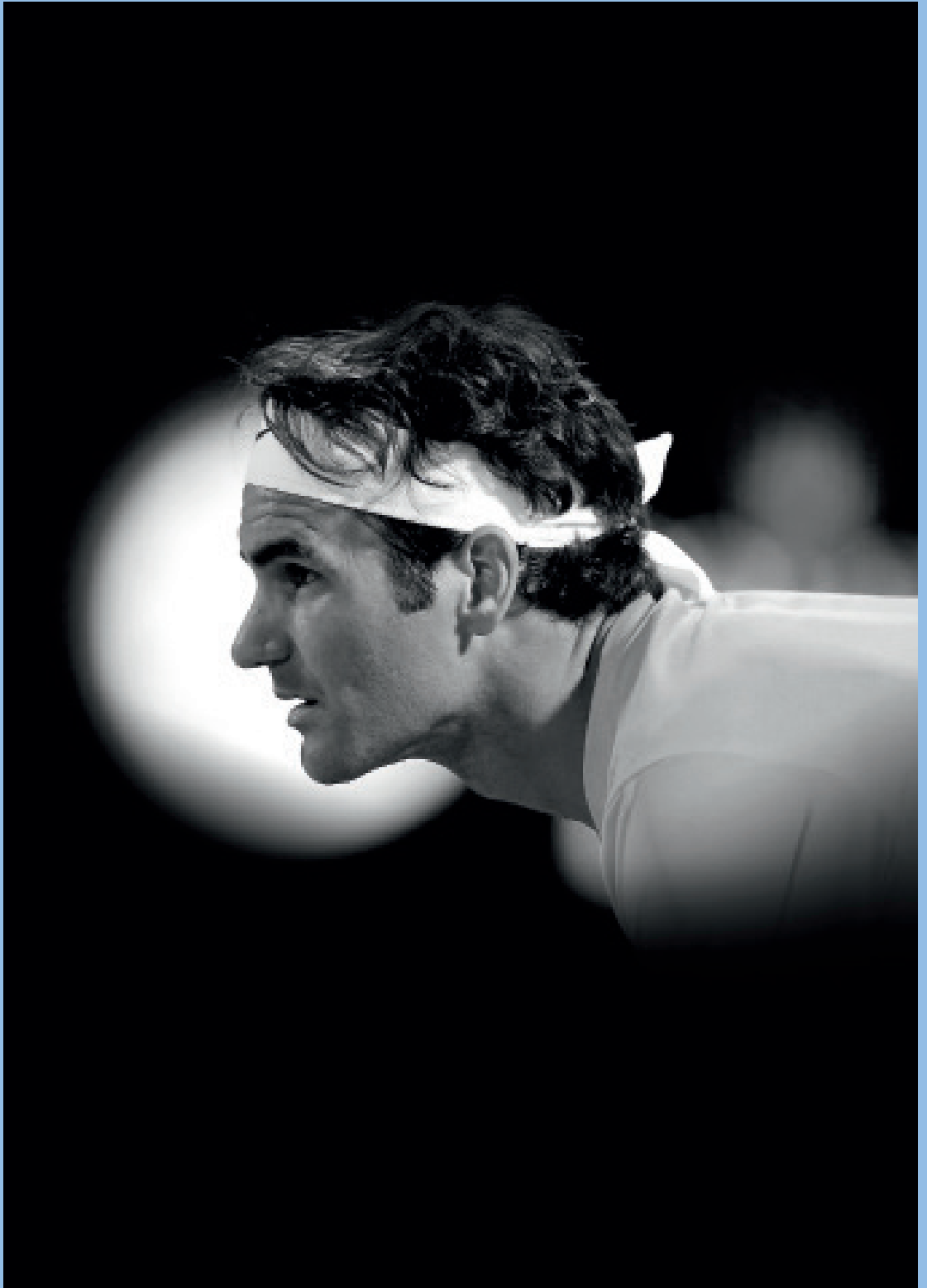

ФЕДЕГРАФИКА

ИЛЮСТРИРАНА БИОГРАФИЯ
НА ГЕНИЯ РОДЖЪР ФЕДЕРЕР

„ТОЙ Е ИСТИНСКИ
ГЕНИЙ.
НАЙ-ВЕЛИКИЯТ
ТЕНИСИСТ ЗА
ВСИЧКИ ВРЕМЕНА.“

ДЖОН МАКЕНРОУ

1

ЛУДИЯТ МАНИАК

НЕКА ГО НАРЕЧЕМ „ВАРИАНТ НА ЕКСПЕРИМЕНТА НА КУЧЕТО НА ПАВЛОВ НА РОДЖЪР ФЕДЕРАЕР“. В НЕГО СЕ ИЗПОЛЗВАТ РАКЕТА, ТОПКА И ПРОТИВНИК С ТЕЧАЩИ ЛИГИ, ЧАКАЩ СЕРВИС. И ВСИЧКО ТОВА Е СКРИТО НА КОРТА ПРЕД ОЧИТЕ ВИ.

Огромна част от сервиса, а оттам и от самия тенис са преструквите, подлъгванията и изненадите. Андре Агаси разказва една история и не си мислете, че е измислица, как отгатвал посоката на сервиса на Борис Бекер по езика му. Когато Бекер подхвърлял топката, несъзнателно изплезвал език, „малка червена стрелка“, както го нарича Агаси, в посоката, накъдето щял да удря. Още преди ракетата да удари топката, Агаси се хвърлял натат. Мисълта, че подсъзнанието на Бекер неволно го издава, научила Федерер как да подлъгва и манипулира опонентите си. Противниците му се хващат и биват изиграни по начин, който уж е таен, но всеки може да го види, стига да знае къде да гледа. Посредством подобен на „кучето на Павлов“ експеримент швейцарецът преминава през трансформация, невиджана до този момент в спорта. От млад и проблематичен артист, буен перфекционист, беснеец покрай река Рейн, надаващ викове, нещо средно между йодел и праисторически рев, Федерер се превръща в мислител, стратег и майстор манипулатор. Сравнете подхвърлянето на топката с извънвяването на звънчето на Павлов. То поражда същите инстинктивни реакции, които преди това е насадил у противника си. Нека го наречем „Вариант на експеримента на кучето на Павлов на Роджър Федерер“. В него се използват ракета, топка и противник с течащи лиги, чакащ сервис. И всичко това е скрито на корта пред очите ви.

► Федерер използва едно и също подхвърляне и позиция на тялото при всеки сервис.

Човек се изкушава да внесе романтика в красивия тенис, който играе Федерер, да повярва, че той играе естествено, едва ли не инстинктивно. Истината обаче е, че той разсъждава върху стратегията повече от всеки

друг в този спорт. „Хората ще се изненадат колко силно е подчинен Роджър на шаблони, които се сменят в зависимост от резултата“, твърди Крейг О’Шанъси, водещ анализатор на АТП (Асоциация на тенис професионалистите) и коментатор на телевизионния канал Уимбълдън.

Целта на Федерер не бе да го мислят за непредвидим и противникът му да разчита на късмета. Далеч по-добре щеше да бъде да накара опонента си да повярва, че знае къде ще бъде следващият удар. Федерер искаше противниците му да бъдат сигурни, естествено грешейки, че могат да предскажат бъдещето. „Той държи на шаблоните си, а те са очевидни – катего-

НЯКОИ ХОРА СМЯТАТ, ЧЕ В ТЕНИСА Е ПРИЛОЖИМ ПРИНЦИПЪТ НА ИЗСТРЕЛА С ПУШКА ПОМПА – КОЛКОТО ПО-РАЗПРЪСНАТО, ТОЛКОВА ПО-СЛУЧАЙНА ПОСОКА. ГРЕШКА. НИКОЙ НЕ ИСКА ТОВА, ЗАЩОТО НЕ МОЖЕ ДА УПРАЖНИ КОНТРОЛ.

ричен е О’Шанъси, който е изучавал сервиса на Федерер с години. – Корените са в теорията за кучето на Павлов. Някои хора смятат, че в тениса е приложим принципът на изстрела с пушка помпа – колкото по-разпръснато, толкова по-случайна посока. Грешка. Никой не иска това, защото не може да упражни контрол. Човек започва да се двоуми. Няма да е сигурен къде да отиграе следващата топка, ще се подмами с рисков удар във важен момент на мача и всичко ще му се стовари на главата. Целта е „кучето на Павлов“. Искаш да чукнеш звънчето и опонентът ти да реагира предсказуемо. Затвърди реакцията му в мозъка и ще можеш да го манипулираш.“

В заключение О’Шанъси казва, че повечето играчи страдат от егото си. Не и Федерер. „Роджър винаги разчита опонента си, той е в мозъка му. Важен аспект на гениалността му е, че е постоянно наясно какво очаква и какво си мисли играчът срещу него. Повечето тенисисти мислят за ударите си и са убедени, че нещата зависят от тях. Само че не е така. Може да е вярно за аматьорите, но не и за елита. Най-важното нещо на корта е човекът от другата страна на мрежата. Не е нужно да играете добре, достатъчно е опонентът ви да играе по-зле от вас. Влезте в главата му и разберете какво си мисли.“

Има моменти, например полуфиналът на Уимбълдън 2015, когато на всички бе ясно, не само на Федерер, какво си мисли противникът. Този следобед Анди Мъри извика към треньора си Амели Моресмо: „Какво да правя?“. Забраната за треньорски съвети по време на мач попречи на Моресмо да отговори, но какво ли би могла да го посъветва и без това? Истината си беше, че изнервеният Мъри не можеше да направи нищо срещу

най-добрите сервиси на Федерер от години насам. Бьорн Борг щеше да заяви, че това са най-хубавите сервиси на Федерер „за може би последните десет години“, а думите на самия Мъри бяха: „Най-добрите му сервиси в мач с мен, при това не с малко, а с много по-добри от останалите“. И това само месец, преди Федерер да навърши 34 години. От доста време не бе получавал овации на връщане към съблекалните и това само доказваше, че всичко започва и свършва със сервиса. Колкото и великолепна да е играта му като цяло, той никога нямаше да спечели всички онези титли от Големия шлем, ако не бе онзи удар, който принижаваше всичките му опоненти до статута на куче на Павлов. Това лято Федерер спечели 116 последователни гейма, в които сервираше, започвайки в Хале и свършвайки в Ол Ингленд. Толкова неотразим бе ударът му, че когато най-накрая серията му бе прекъсната на четвъртфинал на Уимбълдън от французина Жил Симон, новината бе представена от агенция Ройтерс в рубриката „Горещи новини“.

Начинът да накара опонента си да смята, че знае къде ще отиде сервисът, естествено погрешно, е липсата на каквато и да било подсказка в подхвърлянето на топката или в движението на тялото. Повечето играчи се издават, макар и не толкова очевидно като Борис Бекер. Напълно е възможно да се изследват сервисите на елитните тенисисти и по подхвърлянето да се предскаже с висока степен на вероятност накъде е отправен ударът. Ето ви един пример. Ако десняк сервира от дясната страна на корта и подхвърли топката още по-вдясно, почти сигурно е, че ще играе по дългия диагонал. Това знание ви дава, като на посрещач, няколко допълнителни стотни от секундата, които може да са разликата между ас и успешен ретур над мрежата. Федерер обаче не се издава. При него подобни издайнически детайли отсъстват.

„Роджър може да насочи топката във всяка посока с едно и също подхвърляне, със същата точност и това прави играта срещу него толкова трудна. Не знаеш накъде ще полети топката и в следващия момент той е нанесъл удара си – казва Тони Надал, чичо и треньор на Рафа. – Роджър подхвърля топката, ти гледаш ли, гледаш за някакво издайническо движение, но подхвърлянията винаги са еднакви. И тогава, в последния момент, той променя ъгъла и топката се отправя или по дългия диагонал, или към крайната линия, или просто където си поиска. При него няма подсказките, които се виждат при другите играчи.“

Пийт Сампрас, един от юношеските идоли на Федерер, а сега един от

www.wimbledon.org

110
mph

◀ Федерер
обича
бързата игра.
Известен е с
това, че може
да затвори
гейм за
по-малко от
минута.

най-добрите му тенис приятели, казва: „Роджър няма изключително мощен сервис, но сервира така, че определя при кого ще отиде точката“.

Сервисът на Федерер не трябва да се разглежда като отделна част от играта му. Мислете за него и за следващия му удар като за комплект. „Това, което прави Федерер толкова велик, е умението му да сервира така, че ретурът да изпрати топката в тази част на корта, в която той е пожелал, след което да диктува как ще протече разиграването. Той комбинира сервиса с последващия си удар“, заявява О’Шанъси.

За първата точка Федерер почти винаги играе по дългия диагонал. „Това означава, че когато бие към дясната ръка на десняк, при това съвсем към края на корта, той го принуждава силно да се протегне. Това превръща силната почти в слаба страна на играта – обяснява О’Шанъси. – Противникът се опитва да върне топката към бекхенда на Роджър, но понеже е посрещач и играе в защита, да се опита да бие към дъното на корта е прекалено рисковано, затова връща по-скоро към средата. Това го улеснява в ретур, но улеснява и Роджър, на когото се налага да се придвижи на не

повече от два метра, за да посрещне топката. Позволява му да я заобиколи и да удари агресивен форхенд. Тази тактика прилага доста често и се е превърнал в майстор на подобни разигравания.“

Когато на Федерер „играта му върви“ – отбелязва Тим Хенмън, – става кошмарно трудно за опонента му да извади разиграванията извън средата на корта. Агресивният форхенд след ретур слага точка на класическото „раз-два на Федерер“. За десняк като него е изключително трудно да сервира в лявата част на корта, затова повечето играчи предпочитат да изсипват топките в средата. При 15:0 обаче

той насочва много удари по дългия диагонал към бекхенда на отсрещния десняк. По време на шампионата Уимбълдън 2015 41% от сервисите му са от този вид, което е много висок процент. За него това е тактика с висок процент успеваемост, защото след това му позволява да развие успешен форхенд.

Интересното идва при 30:0. „В този етап на играта опонентът на Роджър вече е предразположен да си мисли, че топката ще отлети по дългия диагонал, но за негова изненада Роджър бие в средата – казва О’Шанъси. – Той винаги мисли за резултата и за това къде противникът му си мисли, че ще отиде топката. Ако Роджър е разигравал експеримента на Павлов преди

**ТОЛКОВА НЕОТРАЗИМ
БЕ УДАРЪТ НА ФЕДЕРА,
ЧЕ КОГАТО НАЙ-НАКРАЯ
СЕРИЯТА МУ БЕ ПРЕ-
КЪСНАТА НА ЧЕТВЪРТ-
ФИНАЛА НА УИМБЪЛ-
ДЪН ОТ ФРАНЦУЗИНА
ЖИЛ СИМОН, НОВИНА-
ТА БЕ ПРЕДСТАВЕНА ОТ
АГЕНЦИЯ РОЙТЕРС В
РУБРИКАТА „ГОРЕЩИ
НОВИНИ“.**

КОЛКО ОТ ТЯХ ОБАЧЕ СА В СЪСТОЯНИЕ ДА ОТБЕЛЕЖАТ ТОЛКОВА МНОГО БАВНИ АСОВЕ, ПРИ КОИТО СЪПРИКОСНОВЕНИЕТО НА ТОПКАТА СЪС СТЕНАТА ЕДВА СЕ ЧУВА?

това, т.е. да играе по дългия първите няколко точки, средата на корта вероятно ще е оставена незащитена. И така, дали ще играе в средата или по дългия? Ако опонентът си мисли, че сервисът ще е в средата и резултатът е 15:40, тогава целта наистина е средата. Но ако е 30:0 и досега всички сервиси са били по дългия, поредна игра по него ще е или ас, или грешка при връщането. В най-лошия случай ще е слаб ретур.”

Когато Федерер сервира, в играта влизат второстепенните му шаблони. „При 40:0 Роджър почти никога не играе любимия си сервис – пояснява О’Шанъси. – Тогава използва заблуда. Ако загуби тази точка, последиците не са кой знае колко фатални. Точките в тениса не са с еднаква важност. Или ще удари с всичка сила, или ще насочи топката в тялото на опонента, а такива неща той прави много рядко. Случва се главно когато води и може да си позволи да загуби точка.”

Противниците му рядко осъзнават тактиките му, главно защото Федерер играе на толкова висока скорост, че печели гейм, в който сервира, за по-малко от минута. Това си личи по думите на Хенмън, който продължава да твърди, че Федерер няма шаблон при сервирането. Дори години след това Хенмън не може да приеме, че е бил буквално дресиран и манипулиран на корта. „Много е интересно, че човек може да прилага очевидни шаблони и опонентите му просто да не осмислят какво се случва – отбелязва О’Шанъси. – Когато Роджър поведе в играта по надлъгване, не може да бъде спрял. Ако опонентът му прозрел тактиката, той винаги може да я смени, но досега не съм виждал такова нещо да се случва. Повечето играчи просто не разбират. Роджър е прекалено добър в тънкостите и нюансите на този спорт.”

Разбира се, измамата не представлява нищо, ако няма и точност. Къде ще е ползата от схемите, ако не можеш да ги доведеш докрай с точен удар? Федерер може да удари по желание почти всяка точка от игрището. Прецизните сервиси му позволяват да поддържа стабилна игра и висок процент успеваемост на първите удари. „Дори в трудните моменти, когато резултатът е висок, Роджър винаги вкарва топката”, казва Тони Надал. През лятото на 2010 година, дни преди старта на US Open, в интернет изтече видео как в почивките по време на запис на рекламен клип Федерер сваля с топката бутилка вода от главата на асистента си, съвсем като Вилхелм Тел. Самият факт, че се наложи сериозна работа на специалисти, за

да се докаже, че това е монтаж, говори много за репутацията и уменията на Федерер.

Тенисът е в маниачен по силните сервиси. Това е напълно разбираемо – има нещо първично в топка, летяща със скорост над 220 км/ч, понякога дори над 230 км/ч. За някои играчи, например за австралиеца Сам Грот, който веднъж успява да сервира с 243 км/ч, скоростта е всичко. За Федерер обаче това не важи. Не че сервира бавно. Данните от Уимбълдън 2015 година показват, че ветеранът Федерер удря по-силно от 20-годишните си противници, като средната му скорост е 175 км/ч. Освен това той не „ляга“ върху топката по време на втория сервис, от което въртенето ѝ става дори по-остро, независимо дали я подсича по дългия диагонал, или я насочва високо в тялото на опонента.

Ударът на топка, движеща се с 200 км/ч, в преградите зад корта, след като е отбелязала ас, е точно толкова приятен за Федерер, колкото и за другите тенисисти. Колко от тях обаче са в състояние да отбележат толкова много бавни асове, при които съприкосновението на топката със стената едва се чува? Най-впечатляващите му асове са тогава, когато забави играта, а вестник „Гардиън“ нарече „асовете на забавен каданс“ „най-ярките скъпоценности в короната му“. По време на финала в Уимбълдън през 2009 година Федерер отбеляза 50 аса, рекорд за финал на турнира, като някои от тях бяха рожба на нечовешка свръхсила, но доста изобщо не бяха след силен удар. Няма нужда да ги запраща като с бухалка, достатъчно е да манипулира съзнанието на противниците, след което да ги пусне да минат покрай тях като повей на вятъра. „Като забави играта, Роджър може да си осигури допълнителна сигурност на сервиса, че след като приложи принципа на кучето на Павлов, опонентът му няма да очаква топката в дадена посока – отбелязва О’Шанъси. – Кара посрещача да се наведе в едната посока, а той наведе ли се нанякъде, другата му страна е открита. Става почти невъзможно да я покриеш. Роджър е великолепен в бавните асове. Да допуснем, че отбележи ас при 30:30. Трябва да ви е ясно, че доста по-напред в играта той е заложил условията за отбелязването му, като при по-ранните сервиси е дресирал опонента си за по-късните етапи, когато ще контролира ситуацията.“

▲ Федерер като дете на корта в Базел.

ТРИ ГОДИНИ СЛЕД
РАЖДАНЕТО СИ НА
8 АВГУСТ 1981 ГОДИНА
ФЕДЕРАЕР РАЗМАХВА
РАКЕТА ЗА ПРЪВ ПЪТ. НА
ЧЕТИРИ ГОДИНИ МОЖЕ
ДА ВКАРА В ОТСРЕЩНО-
ТО ПОЛЕ 30 ТОПКИ БЕЗ
ГРЕШКА.

Робърт Федерер хванал сина си Роджър за врата и му натикал лицето в снежната пряспа встрани на пътя. Тъкмо се връщали от някакво младежко състезание и Роджър крещял и се пенел как бил играл по-рано през деня. Робърт спрял, изскочил и повикал сина си да излезе навън. Как по-добре да охлади страстта на един от най-бесните младежи тенисисти, освен да го натика в снега? Това бил денят, когато поведението на сина докарало бащата до границите на търпението му, с безброй ругатни, мърморене, крещене и блъскане на ракети. „Би ли спрял?“, бил въпросът, който бил зададен прекалено много пъти, на който Роджър отговарял: „А ти защо не изле-

зеш някъде да пийнеш едно и не ме оставиш на мира?“. И като момче, и като тийнейджър, Федерер бил obsesен от тениса.

Роджър може и да е бил склонен да избухва, но няма да е коректно да го наричаме „мини-Макенроу от предградията на Базел“. За разлика от Джон Макенроу, чийто гняв е насочен към другите и по-специално към съдиите, яростта на Федерер е адресирана към самия него. Винаги спори със себе си. Още от малък вярва, че е възможно да постигне съвършенство на корта. Веднъж си признава, че се страхува от паяци, змии, скачане с парашут и увеселителни влакчета. Това, което обаче истински го ужасява, е несъвършенството, включително ситуацияите, когато е спечелил точката, но самото отиграване не го е удовлетворило.

В следващите години, когато става многократен носител на Големия шлем, вече овладял емоциите си, Федерер ще се учудва от тези, които „избухват“. Сигурно в подобни моменти си спомня предишното си „аз“. Това, което си спомня, е, че е бил „луд маниак“ с „отвратително“ държание. И преди е бил наясно с това, но не е можел да се съдържа. „Нямате представа как съм си захвърлял ракети-

те – споделя той. – Гонили са ме от тренировки. Прекалено много говорех, а на корта направо се разкрещявах.“ Родителите му дори го заплашили, че повече няма да го водят по състезания. Казали му, че се срамуват да ги свързват с него. Едни от най-ужасните му моменти били пред публика. „Чак такава трагедия ли е да загубиш мач?“, веднъж го попитала майка му Линет. Категоричният отговор бил „да“. След всеки загубен мач се изливал порой от сълзи. Една от първите му трениорки, Мадлене Берлохер, разказва истории как малкият Роджър се свирал под стола на съдията след загуба и ревял минимум 10 минути. И наистина, ако посетите тенис клуба „Олд Бойс“ в Базел и постоите няколко минути на корт „Роджър Федерер“, наречен така в негова чест, почти ще чуете яростните изблици на немски с швейцарски акцент и звука от блъскани в корта ракети, саундтрака на първите епизоди на кариерата на Роджър.

Три години след раждането си на 8 август 1981 година Федерер размахва ракета за пръв път. На четири години може да вкара в отсрещното поле 30 топки без грешка. Снимка в семейния албум е запечатала момент от тренировката на малкото момче с дървена ракета в ръка по средата на червен корт, демонстриращо великолепен форхенд. Първите му стъпки в спорта са в частен клуб в Базел, където привилегиата да бъдат членове имали служители на фармацевтичната компания Ciba. Именно там се запознават и родителите му, след като Роберт е изпратен за няколко години в ЮАР. Там той започва да излиза със секретарката на офиса, Линет Дюран, с която се запознава в столовата. След като я запалва по тениса, те често посещават корта по време на срещите си. Оказало се, че и двамата са прилични играчи, а Линет била дори по-добрата между тях. След като се завърнали в Швейцария и се оженили, било някак си естествено двете им деца – по-голямата Диана и по-малкият Роджър, да бъдат привлечени от тениса. „С мъжа ми прекарвахме уикендите в тенис клуба, а Роджър едва повдигаше ракетата – спомня си Линет. – Винаги когато бе възможно, взимаме и него на корта.“

Забавно е да четем как най-великият тенисист се е вмествал в най-стандартното клише – цели следобеди тупкане на топката в стената на гаража или във вратите на гардеробите в къщата им в предградията на Мюнхенщайн. Самият Федерер си спомня: „На майка ми ѝ бе писнало, защото по цял ден беше едно и също – бам, бам, бам...“. Ако игрите били в къщата, често имало и счупена покъщнина. Когато не играел тенис, Федерер се

НАЙ-БЪРЗИТЕ СЕРВИСИ

РАФА НАДАЛ

217 км/ч (2010 година, US Open)

РОДЖЪР ФЕДЕРЕР

218 км/ч (2007 година, Открито първенство на Франция)

НОВАК ДЖОКОВИЧ

220 км/ч (2007 година, Индиан Уелс)

АНДИ МЪРИ

223 км/ч (2011 година, Синсинати)

САМ ГРОТ – СВЕТОВЕН РЕКОРД ЗА НАЙ-БЪРЗ СЕРВИС

262 км/ч

100 км/ч

200 км/ч

349 км/ч
Максималната скорост на
автомобил „Ферари“

ПЪРВОТО ЯВЯВАНЕ НА ФЕДЕРАЕР НА ТУРНИР ОБАЧЕ НЕ БИЛ ТРИУМФЪТ, ЗА КОЙТО СИ МЕЧТАЕЛ – ПАДНАЛ С 6:0, 6:0 – РЕЗУЛТАТ, КОЙТО В ШВЕЙЦАРИЯ НАРИЧАЛИ „КОЛЕЛОТО“.

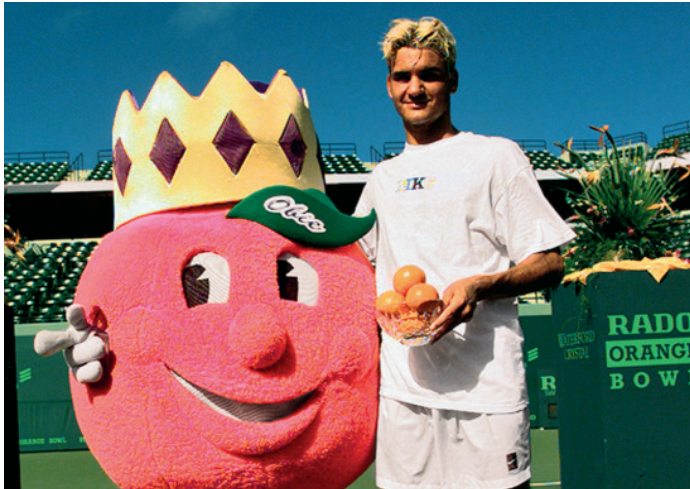
забавлявал, като дразнел сестра си. „Винаги идваше и крещеше, когато бях с приятелките си, или вдигаше другия телефон, когато говорех с някого – веднъж си признала Диана. – Беше истински малък дявол.“

На корта обаче е амбициозен дявол. На осем години започва да играе в тенис клуб „Олд Бойс“. Първият му наставник е Берлохер, но скоро започва да взима частни уроци при чеха Сепли Качовски. „Роджър невинаги бе концентриран по време на занима-

нията ни – отбелязва той. – Понякога удряше топка-две и започваше да вика: „Бам! Тряс! И с този удар Роджър Федерер печели Уимбълдън!“. Някои от ударите достигаха задната ограда, без да тупнат първо на земята. Разказваше ми как щял да бъде Номер 1 в света. И други деца мечтаеха за същото, но Роджър сякаш се бе родил с ракета в ръка. Талантът му извираше отвътре. През цялата си треньорска кариера не бях виждал толкова надарено дете. Казвах му как и къде да удари и той съвсем прецизно изпълняваше удар, който на другите им отнемаше няколко часа да упражняват. Дори тогава беше феноменален играч.“

Първото явяване на Федерер на турнир обаче не бил триумфът, за който си мечтаел – паднал с 6:0, 6:0 – резултат, който в Швейцария наричали „колелото“. По онова време Роджър бил на около 10 години, а опонентът му Рето Шмидли, с три години по-голям от него, по-късно станал регулировчик в града. Това остава единственият случай в живота на Федерер, когато губи мач „2 от 3 сета“. Два различни гласа говорят противоречиви неща в главата на Шмидли. „Първият ми казва: Стига де. Та той беше само малко момче, а ти беше по-голям от него. Не се надувай, Рето. Сигурно е било чист късмет онзи ден точно аз да се изправя срещу него, защото, според мен, всеки тринадесетгодишен щеше да го бие – казва Шмидли. – В този момент обаче се обажда другият глас: Да, ама това е Роджър Федерер, а ти го би 6:0, 6:0. Това беше денят, в който го прати да се връща вкъщи на колелото.“

Несъмнено са се лели сълзи, както и в случая, когато Федерер играл с близкия си приятел Марко Киудинели. Който и от двамата да поизостанел в резултата, веднага се разревавал, а другият го утешавал. Няколко разигравания и ролите се сменяли – ревящият ставал утешаващ и прегръщал другаря си през рамото. Сълзите били примесени със смях, тъй като Федерер проявявал завидно чувство за хумор от младини. Веднъж, когато трябвало да

▲ Федерер спечелва младежката Оранжева купа в Маями, като се връща вкъщи с прическа за 250 долара – изрусена коса.

излиза на корта, му хрумнала смешната, поне според него, идея да се покатери и да се скрие в клоните на едно близко дърво. Оттам се откривала чудесна гледка към съдиите и опонента му, които го търсели. „Роджър се скъса да се смее – казва Берлохер. – Това стана една от

любимите му шеги.“ Тенис обучението му обаче преминавало с повече сълзи, отколкото смях. За щастие на самия Федерер, а и за мъжкия тенис като спорт, той не се отказал и всеки следобед след училище ходел с колелото си да взима уроци от австралиеца Питър Картър.

Имал и друг късмет. В спорт, опетнен от родителски амбиции (на по-лоша слава се радват само майките на минимистите), Робърт и Линет Федерер не са били поредната двойка експлоататори, притискащи сина си да постигне техните неосъществени амбиции. Нищо подобно. През детството си Роджър е бил вманиачен само върху тениса, пренебрегвайки всичко останало. Играел и футбол, и други спортове, свирел на пиано. Посещавал и редовното училище, макар че един учител в училището „Нов свят“ казал, че не е сред най-съвестните ученици. Тереза Фишбахер си спомня: „Проблемът беше, че класната стая на Роджър имаше хубава гледка през прозорците, която винаги го изкушаваше да се заблее и замечтае по време на урок.“

Един от най-бързите и успешни начини да увредиш взаимоотношенията „родител – дете“ е да станеш треньор на своя наследник чудо. Това никога не е стояло на дневен ред пред Робърт и Линет Федерер. Всеки път, когато Робърт понечвал да даде тенис съвет на сина си, Роджър дори не го поглеждаше. Линет пък нямала търпение да участва в експериментите на сина си, които не се вписвали в наръчните. Пълна противоположност на обсебена от амбиции майка, веднъж тя казала, че „без подкрепата и напътствията на родител, на всеки младеж ще му е трудно да успее в живота“.

Макар да звучат покровителствено, това не са думи на вманиачена

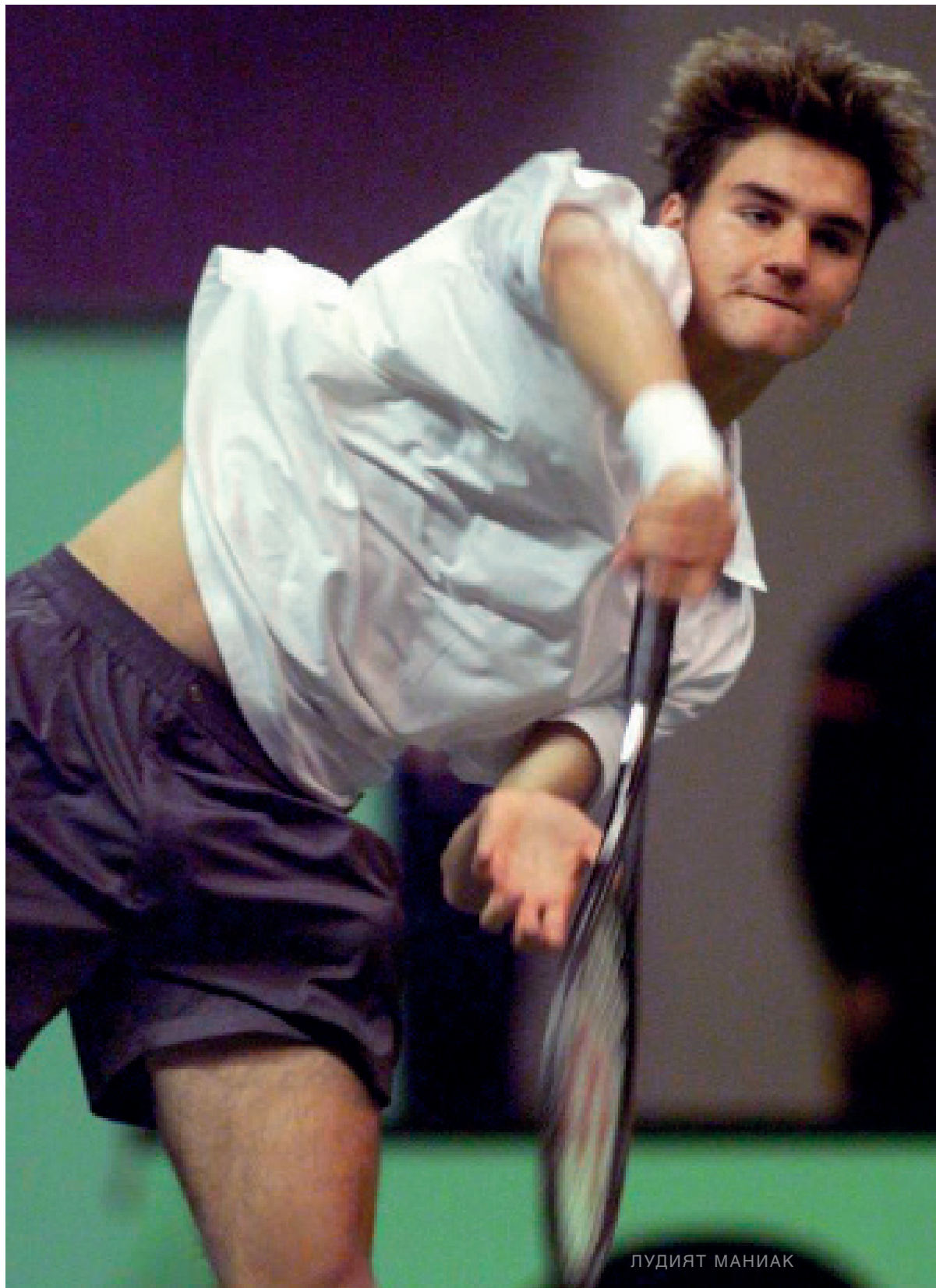
амбициозна майка. „Вярвам, че родителите не трябва да притискат децата си. Нашата роля на родители на млад тенисист е да сме сигурни, че редовно посещава тренировките си, да го придружаваме на мачове, да го амбицираме и предлагаме утеха в трудни моменти, но най-важното е да сме сигурни, че му харесва да играе. Никой родител не трябва да насилва детето си.“

Най-много от всичко обаче родителите на Роджър Федерер се стремели да озаптят гнева му. „Когато Роджър се държеше зле, аз му казвах, че по този начин позволява на опонента си да го победи – разказва Линет. – Казвах му, че поведението му ни наранява, с думите: Хайде, Роджър, овладей се, стегни се.“

Събитията по време на завръщането им от тенис клуба били два вида – или цялото семейство спорело, като най-паметната случка е гореспоменатото спиране покрай пътя, когато Робърт натикал главата на Роджър в снега, или когато всички седели в неловко мълчание. С времето Линет осъзнала, че синът ѝ плачел просто защото приема нещата много навътре. „Сълзите показваха колко амбициозен бе Роджър, колко устремен към победата.“

Никога преди Роджър Федерер Швейцария не е имала мъж, финалист на Големия шлем. Не че страната е встрани от големия тенис. Марк Росе е бил олимпийски шампион, както и полуфиналист на Големия шлем, а Хайнц Гюнтхарт и Якоб Хласек са достигали четвъртфиналите. От гледна точка на Федерер може условията да са изглеждали идеални – швейцарски тенисисти в миналото са постигали достатъчно, за да поддържат висока тенис култура в страната, но не и прекалено много, за да предизвикат непоносимо напрежение и очаквания към новоизгряващата звезда. Още в младежките си години Роджър се среща с елитни тенисисти. Недалеч от къщата му се намирала спортната зала „Санкт Якоб“, където се провеждал ежегоден турнир от веригата на АТП. Майка му винаги работела като доброволка в администрацията по време на събитието. Една година Роджър гонел топките. Това не бил единственият случай, когато младият Федерер подавал топки и хавлии на елита. Обслужвал Мартина Хингис, която била първият швейцарски гражданин, независимо от пола, спечелил купата на Големия шлем. За доказателство може да послужи една размазана избеляла снимка в тенис клуб „Олд бойс“. „Имаме голям късмет в Швейцария да има добре развита система – отбелязва Линет. – Ако някое дете покаже талант, то се включва в подходящата му възрастова група и за него се грижат добри треньори. Имахме и късмета нашите регионални треньори да се окажат много добри.“

► Подрасващият Федерер е вдъхновяван от елитните тенисисти, състезаващи се в спортната зала „Санкт Якоб“, съвсем близо до родния му дом в Базел.

ЛУДИЯТ МАНИАК